

מגילת אסתר

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את המגילה

לפניכם רשימת נושאי המגילה בסדר מעורבב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר המגילה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהמגילה.

ד. ביטול גזירת המן

ו. פעולות לביטול הגזירה

ז. ניצחון ישראל על הגויים

מ. משתאות אחשוורוש

ג. המלכת אסתר

ג. הצלחת אחשוורוש עקב מינוי מרדכי למשנהו

ע. הצלת המלך על ידי מרדכי

ע. מפלת המן

ק. קביעת ימי הפורים לדורות

ר. גזירת המן להשמדת היהודים

"-----"

שאלה לדיון

"הרב את ריבנו והדן את דיננו"

והנוקם את נקמתנו"

נוסח זה נאמר בבית הכנסת לאחר סיום קריאת המגילה.

ובתפילה 'על הניסים' בחנוכה אנו אומרים: "רבת את ריבם דנת את דינם נקמת את נקמתם".

ויש לבאר מה ההבדל בין חנוכה ופורים לגבי נוסח הברכה, ומדוע אנו משנים פעם בלשון הווה ונוכח (הרב את ריבנו) ופעם בלשון עבר נסתר (רבת את ריבם)?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן החג. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"י אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"וכלים מכלים שונים ויין מלכות רב כיד המלך"

ידוע שהכוונה היא לכלי המקדש שהשתמש בהם המלך אחשוורוש. והגמרא במסכת מגילה שואלת: מפני מה בלשאצר שהשתמש באותם הכלים, מיד יצאה יד מהקיר, כתבה את עונשו ומת באותו לילה, ואילו לאחשוורוש לא קרה דבר? ועונה הגמרא: "מפני שנטרד ביינו", שהבושה שהיתה לו כשהשתכר לפני כולם ומקרה ושתי היה עונש גדול ושווה ערך למוות בלשאצר. רמז נאה לכך בפסוק: "וכלים מכלים שונים" למה נשתנו כלים אלו מאלו? "ויין מלכות רב" שהיין של המלך היה עונש גדול - "כיד המלך" כמו היד שיצאה למלך בלשאצר.

"זימצא כתוב אשר הגיד בגתנא ותרש"

יש לבאר מדוע כתוב לפתע "בגתנא ותרש" בשונה שמו עד כה - בגתן. אלא, כשכתבו עניין זה בספר הזכרונות, ביקשו למעט בזכותו של מרדכי וכתבו 'בגתן או תרש' - דהיינו שמרדכי גילה רק על אחד מהם והוא הלשין על חברו. או להמעיש בערך מרדכי, שהרגו אחד מהם חינם. והקב"ה הפריד בין הא' לו' במילה 'או' ואף מצאו דבר חדש שהג' הסופית נהיתה רגילה ולכן כתוב 'זימצא'. (אלשיך)

נהגו עם ישראל להתחפש בפורים ורבו המקורות והסימוכים למנהג זה: א. זכר לבגדי מרדכי שתחילה היה בשק ולאחר מכן בבגדי מלכות, נהגו לשנות וללבוש בגדים חשובים. (אליה רבה) ב. זכר ל'עד דלא ידע' שלא מכירים איש רעהו. (התודעה) ג. רמז להסתרת פנים, שהרי רמז לאסתר מן התורה בפסוק 'ואנכי הסתר אסתיר פני'. (התודעה) ד. כל שנאת עשו ועמלק לישראל, יסודה במה שהתחפש יעקב וקיבל את הברכות מיצחק, ומתחפשים אנו להראות שעדיין אנו בדעתנו שבדין עשה. ה. רמז לכך שמה שהשתחוו בני"ש שבאותו הדור לצלם של נבוכדנצר היה רק כלפי חוץ. (בני יששכר) ו. הגאולה הגיעה על ידי אליהו שהתחפש לחרבונה. ז. עמלק הפכו עצמם בכישוף לכבשים. ח. כדי שלא יתביישו העניים. ט. ללמד שאין ישראל חוטאים אלא כלפי חוץ. י. זכר ל'ורבים מעמי הארץ מתייהדים' שהתחפשו ליהודים מרוב פחד. (מחצית השקל) וכתב הרמ"א (או"ח תרצ"ו ס"ח): 'מה שנוהגים להתחפש בפורים ולפעמים גבר לובש שמלת אשה אין איסור בדבר מאחר שאין מכוונים אלא לשמחה בעלמא'. אך המשנה ברורה כתב שם בשם הב"ח והכנסת הגדולה ועוד שיש לבטל מנהג זה. והפמ"ג שם כותב שאפשר להקל כשרק בגד אחד הוא של אישה ולא כל בגדיו ולספרדים, אין כל היתר לגבר ללבוש שמלת אשה ולהפך כלל בפורים, וכן דעת הרמב"ם להחמיר מאוד בזה. ומצאתי רמז לעניין זה, שכתוב בפרשת כי תשא החלה בדרך כלל בסמיכות לפורים: "אלהי מסכה לא תעשה לך. את חג המצות תשמור...". ובפסוק זה כתוב 'תעשה' בלשון זכר ו'לך' בלשון נקבה, ורואים שגם כשעושים 'מסכה', עדיין לא לעשות של גבר לאישה ולהפך, ומיד לאחר פורים כתוב 'את חג המצות תשמור', שהרי פסח מיד מגיע.

"המן בן המדתא האגגי"

בגמרא (גיטין נז.) כתוב: 'מבני בניו של המן, למדו תורה בבני ברק'. ויש לבאר כיצד התגיירו מבני בניו של המן העמלקי, והרי כתוב בפסיקתא דר' כהנא (זכור ט"ז) שאין לקבל גרים מזרעו של עמלק, שהרי מצווים אנו להרוג ולהשמיד את זרע עמלק? ויש לבאר: א. התגיירו בעצמם בערמה ולא ידעו שהם מזרע עמלק עד אחר כמה דורות. ב. לא היו צאצאי המן בן אחר בן אלא מצד אמן ולא מתייחסים אחר עמלק. ג. הקב"ה הבטיח שלא יקבל אבל אין ציווי על ב"ד שלא לקבל גרים מעמלק. ד. הגירסה היא: 'מבני בניו של נעמן'. ה. נחלקו התנאים בדין זה ומי ששנה זו לא שנה זו, והרמב"ם אכן פוסק כר' אליעזר המודעי שניתן לקבל גרים מעמלק. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א ל'שאלה לסעודת פורים' תשע"ט)

העלון מוקדש
לרפואת יעל בת רבקה
בתשחע"י

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי (10) סניף 911 חשבון 3787939, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. המלך והמלכה
- ב. שנים משבעת סריסי המלך
- ג. "ופרשת ___ מרדכי אשר ___ המלך"
- ד. "יצא ___ מלכות מלפניו ויכתב ב ___"
ה. מספר זה קראו לפני אחשוורוש
- ו. המלכה הראשונה, שלהתייצב מיאנה
- ז. משבעת סריסי המלך
- ח. זכור לטוב
- ט. אסתר היתה -
- י. "___ העיתים... ___ דת ודין"
- כ. "והשתיה ___ אין אונס"
- ל. "ביום השביעי כטוב ___ המלך בייך"
מ. שם נוסף להמן
- נ. "ויאמרו ___ המלך משרתיו יבקשו למלך ___"
- ס. "וישלח ___ אל כל מדינות המלך"
- ע. "ויבוקש הדבר וימצא ויתלו שניהם ___ ___"
פ. גורל
- צ. "והעיר שושן ___ ושמחה"
- ק. "___ ו ___ היהודים עליהם ועל זרעם"
- ר. "___ והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר"
- ש. "___ ועשרים ומאה מדינה"
- ת. "בלבוש מלכות ___ וחור... ו ___ בוך וארגמן"

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. שבעה מבני המן, שנתלו כמוותו כמובן
- ב. "___ הדבר בעיני המלך"
- ג. מאבות אבותיו של המן, ועליו שאול היה רחמן
- ד. נפל על כל העמים, מפני היהודים
- ה. שני דברים שאחשוורוש עשה
- ו. אחת מהמדינות המוזכרות במגילה
- ז. אחד מסריסי המלך
- ח. כך יצא המן מהמשתה הראשון של אסתר
- ט. מכליו של המלך אחשוורוש
- י. "חיל פרס ___"
- ך. העביר הודעות בין אסתר והמן (וי"א שזוהו דניאל)
- ל. אביה של אסתר
- מ. אסתר ציוותה על שלושה ימים כאלו
- ן. עיר הבירה, שם עיקר הנס ארע
- ס. אחשוורוש שם אותו על הארץ ואיי הים
- ע. מרדכי לא קם ולא ___ מפני המן
- ף. לאחר שהרכיב את מרדכי, המן ___ אל ביתו
- ץ. אחד מלבושי מרדכי
- ק. בלבוש בזה אין לבוא לפני שער המלך
- ר. "איש ___ ואויב המן הרע הזה"
- ש. אשתו של המן,
- ת. כינוי נוסף למגילה

ואלה שמות

"ויבא את אהביו"

מה היה שמה של אימו של המן? ושל בתו? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

לרבי חייא היה אוהב נכרי אחד בעיר אשנא, שעשה לו סעודה והאכילו כל מה שנברא בששת ימי בראשית. אמר לו: 'מה אלקיכם עתיד לעשות לכם יותר ממה שיש לפניך כאן?' אמר לו: 'סעודתך יש לה קצבה, אבל סעודת אלקינו שיעשה לצדיקים לעתיד לבוא, אין לה קצבה, שכתוב: "עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו"'. רבי שמעון בן יוחאי היה לו אוהב אחד בעיר אריה שבצור. כשהלך לבקר, שמע שעבדו שואלו: 'מה נאכל היום, בעדשים טובים או גרועים?' וענה לו שבגרועים. כששוחח עם רשב"י, שם לב שהוא שמע את שיחתו. שלח ואמר לבני ביתו להוציא כלי זהב וכלים יקרים שונים. תמה רשב"י: 'אדם שיש לו ממון כה רב, מאכלו עדשים גרועים?' אמר לו: "לרבנים כמון, תורתכם מכבדת אתכם, ברם לנו לולי הממון, אין אדם שיכבד אותנו. בר יוחני ביקש לעשות סעודה לגדולי רומי. התייעץ ברבי אליעזר בר' יוסי. אמר לו: אם תזמין עשרים - הכן עשרים וחמש מנות. אם תזמין עשרים וחמשה - הכן לשלושים. הזמין עשרים וחמישה, והכין עשרים וארבע מנות. הייתה חסרה מנה אחת. רצה לפייס את זה שלא קיבל את מנתו, ונתן לו זהב. זרק לו את הזהב בפניו, ואמר לו: 'האם זהב אני אוכל, שזהבך אני צריך?' בא לפני ר' אליעזר בר' יוסי, וסיפר לו את המעשה. אמר לו: 'לא הייתי מספר לך שלא עשיתי מה שאמרת לי. אבל בגלל זה אני מספר לך, כדי לשאול אם רק חדרי תורה גילה לכם הקב"ה, או גם חדרי סעודה'. אמר לו: 'גם חדרי סעודה גילה לנו'. שאל: 'מניין?' אמר לו: 'מדוד, שהכין משתה "לאנשים אשר אתו"'. שדאג להכין סעודה לכל מי שעשוי היה לבוא. ואצל אחשוורוש, יום הסעודה האחרון כמו היום הראשון - שהיו מאכלים בשפע. (ע"פ מדרש רבה)

מילה במגילה

**מרקחת פירות מעלה,
מתנה לצדיק שלה,
שבארץ הוא פרה,
ומתעמתת על המטרה.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה במגילה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגיליון הבא

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים מהמגילה וממושגי החג. (תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

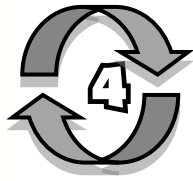
אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים) temunabaparashah@gmail.com אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הני"ל.

טמונות במגילה

מקרא רמת קושי: רגל קשה

5

9

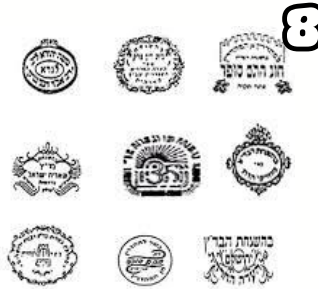
3

2

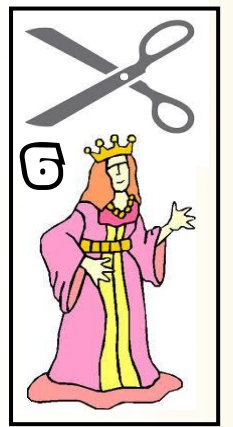
1

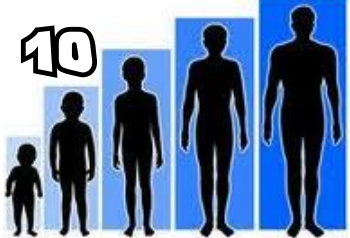
8

7

6

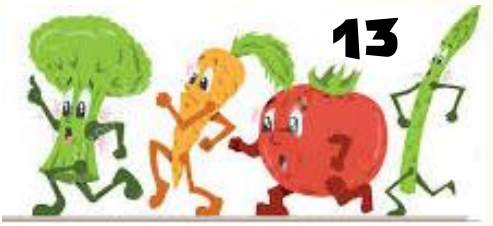
10

12

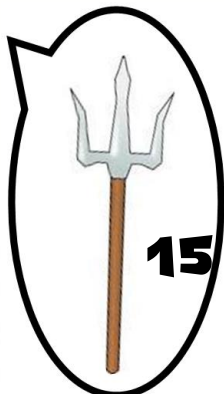
11

13

16

15

14

17

19

18

20

23

22

21

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

ט

תשובה לגיליון הקודם ופניהם איש אל אחיו